Nro 80.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 7 PAZDZIERNIKA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

St. Petersburg, dnia 23go września.

Na powszechném Zebraniu *Towarzystwa Bibliynego Rossyyskiégo*, po przeczytaniu Sprawy z czynności Komitetu, która się już drukuje, nastąpiło czytanie krótkiego wyciągu o czynnościach Komitetu Towarzystwa Bibliynego Angielskiego i Zagranicznego.

Zdumieć się należy, i niepodobna dobrać wyrazów na odmalowanie powinney wdzięczności, dla Zbawiciela świata, za niewypowiedziane szczodroty Jego dla rodzaiu ludzkiego, czytaiąc sprawę z czynności roku przeszłego, Komitetu Towarzystwa Bibliynego Angielskiego i Zagranicznego. W przeciągu 1813 roku Komitet pomieniony rozdał więcéy 167,000 exemplarzy Biblii, a 185,000 Nowego-Testamentu. W ogóle zaś, w przeciągu lat dziesięciu bytu Towarzystwa, liczba rozdanych exemplarzy Pisma Swiętego, w różnych językach i mieyscach, wynosi: *milion dwadzieścia sześć tysięcy ośmset piędziesiąt.* Jakaż przestrzeń pola zasiana, przez ten sposób, słowem żywota wiecznego! Pieniężny rachunek tego Towarzystwa proporcyonalny jest do wielkiego okręgu jego działań. W roku 1813 miało ono przychodu w ogólności 87,216 f. s.; wydatku 84,652 f. s. — Komitet Londyński, przy tak wielkich postępach swoich, pogląda na nasze Towarzystwo ze szczególnieyszém poważeniem i ukontentowaniem. Dowodzi tego następny wyjątek ze Sprawy z czynności jego, roku 1813.

„Ze wszystkich Państw *Europy*, w których zawiązały się Towarzystwa Bibliyne, do naszego podobné, żadné się tak, jak *Rossya*, nie dystynguie; żadné tak rozległych nie ukazuie środków, ku doścignieniu celu naszego ustanowienia. Obeymuiąc w granicach swoich tak wielką liczbę narodów chrześciańskich, i przestrzenią swą dotykaiąc siedlisk nieprzeliczonego mnóstwa pokoleń pogańskich, do których ledwieby można było inną dóyśdź drogą, *Rossya*, nieprzeyrzané wystawia pole dla prac i działań Towarzystwa, i przez ziemie Państw swoich otwartą i szeroką daje drogę łaski Bozkiéy. Założenie Towarzystwa Bibliynego w *Sankt Petersburgu*; uformowanie oddziałów iego w *Moskwie*, *Jarosławiu*, *Dorpacie*, *Mitawie*, *Rewlu* i *Rydze*; troskliwa czynność wszystkich tych Komitetów; gorliwość duchowieństwa, obywateli i całego w powszechności narodu; opieka i hoyność Cesarza Jegomości, złączone z oycowską Jego pieczołowitością, o zaszczepienie obyczaiów i pobożności w poddanych Swoich; wszystko to pospołu usprawiedliwia wielką nadzieię Towarzystwa naszego, zasadzoną na połączeniu się naszém z tém zagraniczném towarzystwém, i ożywia niewątpliwe oczekiwanie, że ten zakład jest z natchnienia tego, *który chce zbawić wszystkich ludzi, i powołać ich do poznania prawdy, dla oświecenia tych, którzy są w ciemnościach, i prowadzenia ich kroków po ścieżkach pokoju.*

„Témi ożywione uwagami i zachęcone powodzeniami, którémi podobało się Bogu uwieńczyć działania Towarzystwa naszego, niech postępuié przedsięwziętą drogą i zasiewa słowo żywota wiecznego dla wszelkiego języka i pokolenia, ludzi i narodów. Towarzystwo Bibliyne Angielskie i zagraniczne może oczekiwać wszelkiego błogosławieństwa od Boga w sprawie, tak zgodney z duchém Jego objawienia. Ze względu na postępowanie Towarzystwa do udoskonalenia przedsięwzięcia swego, zbliża się już ono razem do tego pożądanego i przepowiedzianego spełnienia przeznaczeń, kiedy się da usłyszeć głos z niebios: *o to przymierze Boga z ludźmi, i mieszkać będzie z nimi: a ci ludem będą Jego, i sám Bóg będzie z nimi ich Bogiem. I odeymie Bóg wszelką łzę od ich oczu, a nie będzie też śmierci, ani płaczu, ani narzekania, ani też choroby nie będzie.* „

List Fateh Ali Szacha Kajara, *Króla Perskiego, do Baroneta* Sir Gore Ouseley, *nadzwyczaynego Posła i pełnomocnego Ministra K. J. M. Brytanii W.*

„W Imie Boga, którego chwała wyższa iest nad wszystko!

Jest to wysoką naszą wolą, iżby miły nam, wierny i szczéry przyiaciel, godny i zacny Kawaler, *Gore Ouseley*, nadzwyczayny Poseł K. J. Brytanii W., (któregośmy zaszczycili i wywyższyli dowodami naszego szczególnieyszego szacunku, i wysokiego naszego poważenia), był uwiadomiony, że księga Ewangelii, która na ięzyk perski przetłumaczoną została, za staraniem uczonego ś. p. R. *Henryka Martin*, a którąś WP. nam podał imieniem tego Towarzystwa wysokiego, zacnego, uczonego i oświeconego chrześcian, połączonych dla rozszerzenia ksiąg Boskich, nauk Jezusa, którego imie równie, jako imie wszystkich Proroków, niechay sprawi pokoy i błogosławieństwo! aż do nas doszła, i na wysokie nasze zasłużyła przyięcie.

W rzeczy samey, przez uczone i usilne prace R. *Henryka Martin*, Ewangelia została wytłumaczoną, stylem dla ksiąg świętych naywłaściwszym, to iest: zrozumiałym i prostym; od dawna iuż są znani w *Persyi* cztéry Ewangeliści, *Mateusz*, *Marek*, *Łukasz*, i *Jan*; lecz teraz cały nowy testament, iest zupełnie i iak naydoskonaley przełożony, któráto okoliczność stała się nowym zrzódłem ukontentowania dla oświeconego i wysokiego umysłu naszego.

Nawet znani dawniey w królestwie naszém cztéréy Ewangeliści, nigdy ieszcze nie byli wyłożonymi, w sposobie tak iasnym i oświecaiącym; jesteśmy więc szczególniey ukontentowani z tego tłumaczenia obfitégo i zupełnégo.

Za łaską więc Boga miłosierdzia rozkażemy wybranym sługom naszym, którzy są przypuszczeni przed oblicze naszé, iżby przed nami czytali wyżéy wspomnione pismo, od początku aż do końca, abyśmy mogli z nayściśleyszą uwagą wysłuchać i słowa jego poiąć.

WMP. raczysz rozweselić serca tego zacnego, uczonego i oświeconego Towarzystwa, przez zapewnienie o naywyższém naszém poważeniu i przyjęciu, oraz uwiadomisz tych znakomitych mężow, którzy tak szlachetny włożyli na siebie obowiązek, rozszerzać i dadź poznać prawdziwą myśl i prawdziwego ducha Ewangelii świętey, i innych części pisma świętégo, — iż są zaszczyceni, iak zasłużyli, Naszą Królewską łaską.

WMP. powinieneś się uważać obowiązanym spełnić to moie poruczenie Królewskie.

Dan w *Rebi* cel avel. A. H. 1,229, i A. D. (1814.)

Podpisano: *Fateh Ali-Szach, Kajar.*

(*z Gaz. Pocz. Półn. i le Conserv.*)

Ze Swisłoczy, dnia 18go września.

Gimnazyum Grodzieńskie dnia 15go b. m. obchodziło rocznicę Koronacyi Nayiaśnieyszego Monarchy ALEXANDRA I. w następuiącym sposobie:

Odprawiło się nayprzód Uroczyste nabożeństwo, w czasie którego JX. Borowski, Zastępca Kapelana Gimnazyynego, miał stosowne do okoliczności kazanie: w niém wymównie przekonywał, że nayważnieyszym jest celem publicznego oświecenia, aby uczący się, przez udzielone im światło, stawali się miłemi Bogu i ludziom, usłużnemi Monarsze. Po odśpiewaném *Te Deum* i ukończeniu nabożeństwa, Zgromadzenie Nauczycielów wraz z uczniami udało się na salę popisową, gdzie Nauczyciel Wymowy polskiey, P. Szydłowski, czytał rozprawę, w którey, wytknąwszy panuiący przesąd, iż umieiętnosć kilku obcych ięzyków, wystarcza do instrukcyi młodzieńca, wskazał prawdziwy zamiar nabywania ich wiadomości: następnie zaś mówiąc o celu uczenia się języków starożytnych i ich Literatury okazał, że ich wiadomość jest nieodbicie potrzebna do wydoskonalenia mowy polskiey, przez swóy tok i szczęśliwą składnią, zdolney przyiąć wszystkie zalety dobrego pisania, które uwielbiamy w Greckich i Rzymskich pisarzach. W końcu zachęcając młodzież szkolną do doskonalenia się w Literaturze starożytney, wynurzył wdzięczność, jaką przyiaciéle oświecenia winni Panującemu Monarsze.

Tym sposobem Gimnazyum Grodzieńskie w składzie Nauczycielów i uczniów, złożywszy głęboki i publiczny hołd wdzięczności Nayiaśnieyszemu Monarsze, za dobrodzieystwa na Edukacyą hoynie wylane, miało w zamiarze dowieśdź, że obchod uroczysty dnia tego stanowi jednę z nayważnieyszych epok dla dobra edukującey się po Gimnazyach młodzieży.

Ryga dnia 27go września.

Wczoray tu przybyły z *Cherbourga* okręty Francuzkié, które Inwalidów Rossyyskich przywiozły.

— Liczba przybyłych okrętów jest 695, wszyłych 584. (*z Gaz. Rysk. Zusch.*)

z Romna, dnia 25go sierpnia.

Tegoroczny jarmark tuteyszy, na *S. Eliasz* przypadaiący, ludny był i zamożny w różné towary, których wartość mogła wynosić 8,000,000, a przedono za 4,000,000, rubli. (*P. P.*)

Stary Oskoł, dnia 2go września.

Obchód zawartego z *Francyą* pokoju został tu oznaczony, przez ofiarę 700 rubli na pobudowanie łazaretu, dla znaydujących się w mieście naszém Inwalidów, i założenié na mogiłach nowego kościoła.

(*P. P.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 29go września.

Piękna pogoda, którą się dzień dzisieyszy odznaczył, przyłożyła się, że, z naywyższego rozkazu przygotowany, na dzień dzisieyszy faierwerk, mógł bydź w *Praterze* spalony. Między godziną 5tą i 6tą udali się Wysocy Panowie na mieysce widowiska, gdzie się już wcześnie wielkie mnóstwo ludzi zebrało było. Okiem nieścigniony szereg poiazdów, w których przeglądaniu wzrok ginął, poprzedzał C. K. wielki Koniuszy, Hr. *Trautmannsdorf*, z orszakiem C. K. Koniuszych; tuż za nim następowały sześciokonné pojazdy Naywyższych i Wysokich Panów. W pierwszym znaydowały się NN. Cesarzowe Austryacka i Rossyyska z NN. Małżonkami swemi, którzy na przeciwko nim siedzieli; w drugim Królowa Jeymość Bawarska i Król Jegomość Duński z NN. KK. Pruskim i Bawarskim; w trzecim J. C. K. WW. Wielkie Xiężne, Xiężna Oldenburska i Weymarska, oraz J. C. W. Arcy Xiążę *Karol* z Arcy Xiążęciem Palatynem; w czwartym K. J. Wirtemberski; w dalszych pojazdach iechali JJ. C. K. WW. Arcy Xiężne, Arcy Xiążęta, Xiążęta Następcy tronów Austryakiego, Bawarskiego i Wirtemberskiego, Xiąże *Wilhelm* Pruski, Xiąże *Karol* Bawarski, Xiąże *Albert*, i nader liczny orszak Jenerałów i Ministrów.

Pomimo tak wielkiey świetności przeieżdżaiących, lud ze wszech stron zbiegał się na te ulice, któremi NN. przeieżdżali Panowie. Cała też przestrzeń *Prateru* była napełniona niezliczonym ludem, a grająca muzyka ożywiała piękny widok illuminacyi i zabawy wesołego zgromadzenia. Fajerwerk, który nad wszelkie oczekiwanie pomyślniey poszedł, składał się z sześciu postaci symbolicznych, które wyobrażały: *Widok przyszłości*, *Prorockie gwiazdozbiory*, *Szczęśliwość życia*, *Koło radości*, *Wdzięczność ludów Europy*; *Pas iedności*. Naypięknieysza i nayświetnieysza była główna ozdoba, która się składała z wielkiey tryumfalney bramy, w śrzodku dwóch kolumn, i ze dwóch, również między dwóma kolumnami, wzniesionych świątyń; a rozliczność i obfitość ogniów, oraz gustowne rozporządzenie zachwycało i czarowało oczy. Każdy naylepiey przystosowany napis; każda, wszystkim narodom *Europy* miła cyfra, która się w świetności okazywała, z wesołemi oklaskami witana była. Wszystko ożywiaiąca obecność wysokich Monarchów, którym świat pokoy i nadzieję szczęśliwszych czasów iest winien, unosiła ich do nieustaiących nayradośnieyszych okrzyków. O godzinie ósméy powrócili NN. Panowie, przejeżdżaiąc przednieysze ulice rzęsiście oświeconego miasta. Przejazd ten Ich do tryumfu był podobny. Któż potrafi opisać ten nacisk poiazdów, ten szumiący ruch tłumnego ludu, te okrzyki radośne, które bezprzestannie radośne wydawały serca; kto potrafi odmalować to wrażenie, iakie wszystkie te okoliczności sprawiły? Zdrowie Monarchóm, obrońcom i dawcom szczęścia ludów, dla których te wylewy ofiar radości i wdzięczności pochodzą z serc, prawdziwemi uczuciami napełnionych!

— JO. Xiąże Marszałek *Schwartzenberg*, z dóbr swoich w *Czechach* tu przybył.

— Wczora o południu, między 12tą i 1szą, Damy Austryackie prezentowane były Cesarzowey Jeymości Rossyyskiey. Dziś o teyże godzinie podobne nastąpiło prezentowanie przed Królową Jeymością Bawarską.

— Z NN. Królestwem JJ. Bawarskiemi przybyli wczora Xiąże następca tronu Bawarskiego i Xiąże *Karol*; także Minister Stanu Hrabia *Mongelas*; Radzca Tayny *Ryngol*; Sekretarz jeneralny *Baumüller* i Sekretarz *Steinsdorf*.

Do Dworu KK. JJ. należą: W. Koniuszy v. *Kösling*; Jenerałowie Adjutanci i Jenerałowie Leytnanci, Hrabiowie *Wartenberg i Reuss*; Adjutant bokowy Major Xiąże *Taxis*; Podkomorzowie Hrabiowie *Rehberg i Törring*; oraz Baron *Freyberg*; Kwatermistrz Dworu *Bosbart*; dwóch Kamerdynerów, dwóch Kamerlokaiów, dwóch lokaiów bokowych i ieden goniec Królewski, dwie Panny pokojowe, dwie garderobne, dwie służebnice pokojowe, dwie służebnice bokowe i ieden goniec Królowey.

Do orszaku Xięcia następcy tronu Bawarskiego należą: W. Marszałek Dworu, Baron *Washington* i Major Baron v. *Gumpenberg*, Adjutant J. K. W. W orszaku Xięcia Karola znayduią się: Jenerał Hrav. *Rechberg*, oraz Rotmistrz i Adjutant v. *Leystner*.

J. K. W. Xiąże *Eugeniusz* dzisiay z *Monachium*, a C. J. Rossyyskiego Jenerał Major Xiąże *Leopold von Sachsen-Koburg-Salfeld z Londynu*, tu przybyli.

— Wczora tu przybyli: panuiący Xiąże Brunświcki; Xiąże *Hohenzonller-Sygmaringen*; Xiąże *Radziwiłł z Berlina*; Jenerał Króla Neapolitańskiego *Filangieri*; Radzca Tayny i W. Koniuszy Xięcia *Saxen-Meyningen*, Baron *Erffa*; Radzca Tayny, oraz Prezydent Rządu Xcia *Saxen-Hildburghausen*, v. *Baumbach*; rzeczywisty Radzca Tayny, oraz Kamerher Króla Bawarskiego, Baron *von Böhnen*; i Radzca Tayny W. Xięcia Badeńskiego v. *Klüder z Karlsruhe*.

Wiedeń, dnia 30go września.

Dziś o godzinie 11ey przed południem, woyska, które do zaciągu straży przeznaczone były, a składały się ze dwóch szwadronów ułanów, dwóch batalionów Grenadyerów, i iednego batalionu *Hiero-*

nima *Coloredo*, na równinach *Prateru*, powyżey cyrku, uszykowane stały. O pół do dwónastey NN. Cesarz *Alexander* i Król Pruski w towarzystwie Marszałków, Xięcia *Schwartzenberga* i Xięcia *Wirtemberskiego*, Xiążąt następców tronu Bawarskiego i Wirtemberskiego; Xiążąt *Wilhelma* Pruskiego i *Karola* Bawarskiego, ze świetnym orszakiem więcéy dwóch set Jenerałów, Adjutantów, Officerów sztabu, różnych Mocarstw w sobie liczącym, na plac parady przybyli: a przejechawszy szeregi od prawego skrzydła, na lewém zsiedli z koni. Woysko wykonało wiele obrótów, po których NN. Panowie siedli na koń i dozwolili woyskom przeciągać przed Sobą. Woyska rozeszły się na różne mieysca wyznaczoney sobie straży. NN. Panowie powrócili do C. K. zamku. Xże *Schwartzenberg* tam i nazad iechał z lewego boku Cesarza Jegomości Rossyyskiego, który przez cały czas rozmawiać z nim raczył.

— Dziś w wieczor o godzinie 7ey było wielkie koło w obrzędowey sali C. K. Dworu.

— Następuiącéy niedzieli dana będzie wielka reduta na 10,000 osób, a w poniedziałek, to iest 4go października, iako w rocznicę imienin czci godnego Monarchy naszego, będzie wielki uroczysty obchód narodowy w C. K. ogrodzie, *Augarten* zwanym. Powiadaią, iż 14go października ma bydź dany wielki koncert.

— Wczora przed południem Arcy Xiążęta oddali wizytę Królestwu Jchmość Bawarskim: i byli przyięci od Urzędników Dworu, którzy ich wysiadaiących z poiazdu spotkali, i na powrót wyieżdżaiących, aż do poiazdu przeprowadzili.

— Król Bawarski oddał wizytę obcym tu znayduiącym się, Monarchóm.

— C. J. w gabinetowym Reskrypcie swoim, pod dniem 12 września, do Prezydenta Nadwornéy Rady woiennéy Marszałka Xcia Szwartzenbergo wyraził:

„Kochany Marszałku Xiąże Szwartzenberg!

Ponieważ Mar. Xże Wirtemberski, przez śpieszne i należyte formowanie woysk odwodowych, w czasie ostatniéy woyny, szczególniéysze nowe zasługi w służbie moiey, okazał, a tém samém nowego prawa do mego szacunku nabył; czuię się przez to powodowanym, pomienionego Xiążęcia, dla okazania razem mojego ukontentowania, mianować Gubernatorem woiennym Austryackim, kraiów górnych i dolnych *Enns*„

— J. C. K. Mość przez Reskrypt gabinetowy, pod dniem 25 września, w Kancellaryi C. Rossyyskiego Sekretarza Stanu, Hr. *Nesselrode*, znayduiącego się aktualnego Radcę Stanu *Bulhakowa*, krzyżem Kommandorskim, a w teyże Kancellaryi zostaiących, Radzcę Kollegialnego *Schrödera* i Radcę Dworu *Butiagina*, małemi krzyżami, orderu *Leopolda* ozdobić raczył.

— Xiążę *August* Pruski; Xiąże *Ludwik Wilhelm Hessen-Homburg*; dawnieyszy Xiąże Biskup *Leodyyski Franciszek Antoni* Hr. *Mean-Beaurieux*, dzisia tu przybyli.

Wczora tu przybyli: Xiąże *Schaumburg Lippe*; Xiąże *Adam Czartoryski*, i Adjutant Xięcia *Eugeniusza* Hr. *Mejean*.

Wieden, dnia 1go października.

Xże Elektor Heski ze swoim Xięciem Następcą; Xiąże dziedziczny *Anhalt Dessau*; sprawuiący interessa Angielskie przy Xięciu *Oranii* P. *Johnson*; C. K. Półkownik, *Baron v. Simbschen*, i Radca Stanu C. J. Rossyyskiego *Baron v. Bühler*, tu przybyli.

Minister Stanu Xięcia Elektora Heskiego Hr. v. *Köller* przed kilką iuż dniami tu przybył.

Dzisiay tu przybyli: panuiący Xiąże *Nassau-Weilburg* z następcą swoim; Xiąże dziedziczny *Reys-Schleitz, Henryk* LXII., oraz Xiąże *Alexander Ghika*, z *Wenecyi*.

(*z Gaz. Oestr. Beob.*)

F r a n c y a.

Paryż dnia 24 września.

Monsieur z *Lugdunu* odprawił podróż do *St. Étienne*, dla oglądania znayduiącey się tam fabryki broni: zkąd 23 t. m. do *Lugdunu* powrócił, maiąc ztamtąd 24go przez *Vienne*, *Valence*, *Avignon*, dla zwiedzenia prowincyy południowych wyiechać.

— Xiążę *Berry* do *Reims* wyiechał: zkąd uda się do *Mezières*, *Thionville*, *Metz*, *Strasburga*, *Landau* i przez *Vesoul* nazad powróci.

— *Monitor* zawiera obszerny wywód słowny przysięgi woysk, wykonanéy Królowi przy wzięciu chorągwi. Rota przysięgi była następuiąca: „Przysięgacie Królowi bydź wiernymi, i waszym Dowodzcom, w Jego służbie, bydź posłusznymi? przysięgacie chorągwi waszych nieopuszczać, wszędzie iśdź za niemi, bronić ich z niebezpieczeństwem życia własnego? Wszyscy offieerowie, podofficerowie i żołnierze iednogłośnie wykrzyknęli: „ przysięgamy!„

— Mowa Xiążęcia *Benewentu*, Ministra spraw zewnętrznych, miana na posiedzeniu Parów, d. 8go b. m., przy podaniu z kollegami swymi budżetu na rok 1814 i 1815.

„Mości Panowie! Przychodzimy na rozkaz Króla, złożyć WaćPanom proiekt do prawa, względem skarbu Państwa. Celem tego prawa jest: oznaczenie wydatków, na rok bieżący; obmyślenie zawczasu takowychże wydatków, na rok następny; a oraz zaległości, przed miesiącem Kwietniem 1814 roku, załatwienie, sposobem naysłusznieyszym i naymniey uciążliwym. Proiekt do prawa jest drukowany. Gdyby Izba miała żądać jeszcze jakowych objaśnień; dadź je ministrowie są gotowymi. W tenczas jedynie w szczegóły weyśdź będzie można. Dzisiay pragnąłbym tylko zwrócić uwagę WaćPanów na ogół, na duch ninieyszego prawa.

„Było zamiarem Króla, nie tylko zaradzić potrzebom służby publiczney, i utrzymywać równowagę pomiędzy przychodem i wydatkami, ale nadal administracyi finansowey dadź wcale nowe urządzenie, co do zamiarów i środków. Zamiar takowego urządzenia jest nowym: ustala on Francyi pomyślność, na kredycie *Francyi*. Srodki są nowemi: wspieraią się bowiem na otwartey uczciwości; chcemy ściśle dotrzymać, cośmy przyrzekli; chcemy dopełnić powinności naszey; te są szlachetne widoki, które uczciwość Króla wystawia jego poddanym. Tą prostą drogą, siła wewnętrznych państwa środków, spotka się wkrótce z siłą zdania publicznego. Obiedwie wspierać się będą nawzaiem; z ich połączenia powstanie wielka moc rozległego kredytu narodowego.

„Nie zgłębiam ja tu: czyli kredyt publiczny, sam przez się i w sobie uważany, jest wielką korzyścią dla Państwa. Moiém zdaniem jest nią: lecz to pytanie nie należy tu bynaymniey. Dosyć, że istnieie w innych kraiach; że w innych kraiach jest dzielną sprężyną poruszenia sił; musi zatém istnieć i we *Francyi*, choćby tylko względne korzyści przynieść, i uważany bydź miał za konieczny środek, który przeciw innym narodom, tak wielkie korzyści, ztąd odnoszącym, stawić należy. Ministrowie Królewscy maią się za szczęśliwych, iż w koło tey szanowney Izby, mogą się zbliżyć z poszanowaniem do świetnego oltarza honoru, którego wzniesienie winniśmy sławie broni naszey, i przed tymże wyprzysiądz się uroczyście i na zawsze wszystkich, więcey, jak od 100 lat, znanych i zaprowadzonych nieszczęśliwych działan finansowych, jakiemi są: wizy, redukcye, suspensye, odpłaty podług nominalney wartości, inskrypcye w jedney trzeciey części, likwidacye w zredukowanych papierach, rewizye, moderacye, preskrypcyé, i t. d. i t. d. i t. d. Francya, w pokoiu z całym światem, inney powinna pragnąć sławy; we wszystkich częściach swoiey administracyi, we wszelkich działaniach, szczerość i sprawiedliwość zaprowadzić teraz powinna. Przed wszystkiem należy tu dadź dowod, iż mamy środki uiszczenia wszystkich długow, wszystkich ciężarow, a nadewszystko, iż mamy wolą do tego.

Nayprzód: *Francya* posiada potrzebne do tego środki.

Cała summa (*exibilis*) wynosi 754 milionow. Dochody roku 1814 podane są w ilości 520 milionow; na rok 1815sty 618 milionow; na rok 1814 wynosi niedobór 307,400,000. Ponieważ ten niedobór nastąpił przed 1szym kwietnia, przeto składa część długów *exibilia* zwanych. Wydatki na rok 1815, wyrachowane są w summie 547,700,000 frankow; pozostaie więc naddatek 70,300,000 frankow. Podaliśmy *maximum* długu, a *minimum* środkow zaspokoienia. Oświadczamy zarazem, że lubo takowe środki uiszczenia się, tylko przez pobory i podatki osiągnionemi bydźby musiały; mimo tego, jednak wnieśliśmy proiekt do prawa, od całego naszego długu uwolnić nas maiący. I tak mamy szczęście uczynić WPanom proiekt, sprzedania z 1,400,000 hektarow, 300,000 hektarow lasów narodowych (Mówca wystawia tu przyzwoitość i korzyści tey sprzedaży, apotém daley mówi.)

Niech nam tu będzie wolno wspomnieć: w jak piękném położeniu, znayduie się *Francya*, po tylu, a tak długich burzach. Ma ona 22 milionow mieszkańców. Pobory w ilości 600 milionow przyięte, przypadáią na głowę w summie 22 frankow. W *Anglii* wynosiły pobory (nie licząc w to Irlandyi 60 milionow funtow szterlingow; te podzieliwszy na 12 milionow mieszkańcow, przypadło na głowę 5 funtow szterlingow, czyli 120 frankow; a zatém pięć razy więcey nad pobory Francuzkie. W *Ameryce* przypada, w stosunku, 23 franki na głowę.

„Dosyć iest uczynić takowe porównanie, aby w nas wzniecić nadzieię, odwagę, i zapewnienié; aby naród czynny i przemyślny, iak nasz, zachęcić do wszelakich przedsięwzięć w rolnictwie, przemyśle, i handlu. Możemy więc dźwignąć nasz ciężar, zapłacić nasze długi. Kto może, ten i powinien; a takby ustało iuż drugie pytanie: czyli chcemy? Lecz i nad tym zastanowmy się szczegółem, i pokażmy: że Rządy mijaiące się z prawidłami sprawiedliwości i moralności, zarówno tego bezkarnie czynić nie mogą; iak poiedyncze osoby; a zatém, iż prędkie i zupełne uiszczenie się z długów naszych odpowiada całkiem dobru Państwa.

„Przyznać należy, iż Rząd Francuski mało starał się o to, ażeby obowiązków swoich dopełnił z tą dobrą wiarą, z iaką mógłby ich był dopełnić. Lecz wina ta nie tak na ludzi, iak na przyrodzenie rzeczy spada. Teorya regularnego i niezmiennego kredytu, może bydź tylko uiszczoną pod reprezentacyynym i konstytucyynym Rządem, jakim cieszymy się pod panowaniem naszego, pełnego łask Monarchy. Dotąd brakowało tey dzielney sprężyny, i dla tego *Francya*, pomimo piękney strefy; mimo żyzney ziemi; mimo licznych, czynnych, i przemyślnych mieszkańców; mimo tych wszystkich żywiołów szczęścia i pomyślności; była dotąd bardzo daleką od tego, czém bydź istotnie powinna. Dla tego też dotąd Rząd widział się znaglonym do urządzeń, które tak wielkie przyniosły szkody. Dokładność i niezawodność działań Rządu terazniejszego, zagładzi wszystkie dawne nieszczęścia, a *Francya* znowu będzie mocną i na nowo się odrodzi.

„Czyliż potrzeba przykładów, aby okazać trafność i korzyść biegu interessów skarbowych, iaki sobie Ministrowie zamierzyli? *Anglia*, pierwszy nam z tych przykładów wystawia. *Anglia* przez sumienność i dobrą wiarę, w dopełnieniu przyiętych obowiązków, była w stanie przez lat 20 woynę prowadzić, i, lubo prawie od całego stałego lądu odcięta, zdołała przez 10 lat, bez naymnieyszych trudności, zaciągnąć co rok, na umiarkowane procenta, 25 milionów funtów szterlingów, co prawie całoroczny nasz dochód, 600 milionów franków, wynosi.

„Gdyby nam chciano zarzucić wysilenie, w iakiém nas 20letnia rewolucya pogrążyła; w tenczas stanąłbym z drugim przykładem *Ziednoczonych Stanów Ameryki*, których Rząd, idąc za tym samym planem, ze wszelkich krytycznych położeń, wyniósł się na szczyt pomyślności. (Tu następuie obraz wyniszczenia skarbu Amerykańskich Stanów. Ludność wynosiła $2\frac{1}{3}$ miliiona dusz; zaległości 70 miliionów dolarów 385 miliionów franków — papiery spadły na 10 — 12 od sta. Wielkiemi natężeniami Rząd wystawił plan odpłaty, i uskutecznił go. Po upłynieniu iednego roku papiery publiczne były *al pari*, a Państwo o 346 miliionów franków bogatsze.) Co w *Ameryce*, iako skutek uczciwości i dobrey wiary tak pomyślne za sobą pociągnęło wypadki; to we *Francyi* obfitszy ieszcze plon przynieść musi. *Francya* oczekuie tylko na kapitał, aby spełnić mogła użyteczne prace; wielkie, pomyślność przynoszące, przedsięwzięcia; przez króre wielkość narodów i pomyślność ludów powstaie. Rząd oddaie się nadziei, iż te wszystkie wielkie cele przygotował ninieyszym proiektem do prawa. Pierwszym przyrodzonym skutkiem iest spadnienie procentu. Kiedy tylko Państwo potrafi za tańszą cenę kupować pieniądze, w tenczas dłużnicy iego, albo będą uspokoieni, albo na mnieyszym procencie przestać muszą.

„Przyznaiemy: do szczęśliwego zaprowadzenia nowego porządku rzeczy w naszym finasowym systemacie, brakuie jeszcze utworzenia kassy umorzenia długów. Dotąd zaymowało nas wyłącznie, zaprowadzenie oszczędności, tak potrzebney w rozmaitych wydziałach publiczney Administracyi. Ministrowie, z tego powodu niechcieli się zaiąć ieszcze, utworzeniem takowey kassy: gdyż utworzenie tego rodzaiu, dopóty nastąpić nie powinno, dopóki z bezpieczeństwem dokonane bydź nie może: przez trwałość bowiem tylko i nieuległość, siłę i korzyść otrzymuie. Poczęte zbyt wcześnie, łatwoby wstecz póyść mogło. Prawo w tey mierze nietykalném i wiekuistém bydź powinno. Naymnieysze zahaczenie się, naywiększą za sobą pociągnęłoby stratę; tam, gdzie wszystko zależy na stanowczey, iedna z drugą spojoney rachubie; tam nie można pierwszey wyrzec liczby, dopóki cała summa wyrzeczoną bydź nie może.

„Mogę zapewnić z przekonania, iż ten ważny przedmiót, będzie początkiem *Budżetu* na rok przyszły. Król chce, aby wszystkie proiekta Ministrów jego, nosiły cechę uczciwości, która iest głównym rysem iego szlachetnego charakteru, i we wszystkich sercach wiarę i ufność wzniecić powinna. Dożyliśmy nowych czasów, w których sprawiedliwość i umiarkowanie Monarchy, obecnością swoią pokóy światu wracaiącego, co dzień widocznieýszą czyni wzaiemną korzyść cnoty, którą łatwo u *Francuzów*, na krzewiu honoru, zaszczepić można. Pozwólcie nam WPanowie cieszyć się nadzieią, że wpływ, tak oddawna przyznany naszym obyczaiom, w całey *Europie* zaprowadzi owe umiarkowanie, które teraz, bardziey iak kiedykolwiek, potrzebném iest dla szczęścia poddanych, dla potęgi i sławy Władzców.

— Po tey mowie Xcia *Benewentu* papiery podniosły się na 78 od sta.„

N i d e r l a n d y.

Ciągle trwa ieszcze przybywanie woysk z *Anglii*, które przez *Ostendę* ciągną; zapewniaią, iż wiele Regimentów Kawaleryi Angielskiey do *Flandryi* przybędzie; a podług wiadomości od brzegów *Wezery*, woyska Hannowerskie, które na nowo ieszcze do *Belgium* są przeznaczone, otrzymały rozkaz: marsz swóy pośpieszać.

— Lord *Gambier*, pierwszy pełnomocnik Angielski, do traktowania w *Gent*, miał otrzymać pozwolenie, powrócenia do Anglii: tylko P. *Goulborn* w *Gent* miał zostać.

— Do *Nimwegen* d. 12 września przybyło 1,000 ludzi woyska *Nassau-Usingeńskiego*. Rozumieią iż one czas nieiaki tam zabawią, gdyż w koszarach się rozłożyły.

— Xiążę *Niderlandów* mianował Jenerał Leytnanta *Fagel*, nadzwyczaynym Posłem swoim i Ministrem pełnomocnym, przy Dworze Francuzkim, który w krótce z *Leydy* wyiechać ma do mieysca swego przeznaczenia. (z *Gaz. Oestr. Beob.*)

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney XX. Missyonarzów

DODATEK

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

HISZPANIA.

Gazeta Francuzka donosi z *Kadyxu*, pod 30 sierpnia, co następuie:

Buntownicze postępowanie niespokoynych umysłów było powodem do wydania Rozkazu dziennego i Odezwy, niżey tu położonych, które powszechnie ogłoszone zostały.

Rozkaz Dzienny.

Dawnieysze Odezwy moie były bezskuteczne. Zdraycy i burzyciele spokoyności publicznéy bezustannie zwodzą nieprzezorne i łatwowierne pospólstwo. Winowaycy takowi nie powinni zostać bez kary. Dopełniłem powinności, którą na mnie wkłada urząd, przezemnie sprawowany; odtąd tak prędko, iak tego okoliczności wymagać będą, powinno się czynić zadość temu, co iest prawem. Obwieściłem, iż się uważam w stanie woyny, i że natychmiast mianowana bydź musi Kommissya woyskowa. W nieodrocznym terminie trzech dni, każda sprawa, podług praw woyskowych, ma bydź wprowadzona i odsądzona; a ia do tey Kommissyi odeszlę każdego, któryby wprost lub ubocznie był obwiniony o mówienie przeciwko panowaniu *Ferdynanda* VII, któremu naród wierność poprzysiągł, a tém bardziey, ieźliby kto o iakie przedsięwzięcia, dążące do obłąkania opinii, był przekonany; ponieważ każdy ślepo posłusznym bydź powinien rozkazom Monarchy, od wszystkich mocarstw *Europy* uznanego, i zaleceniom władz ustanowionych, które nad utrzymaniem spokoyności publicznéy, w obrębie powierzonego im kraju, czuwać są obowiązane. Kadyx dnia 28 sierpnia 1814 roku.

Podpisano: *Juan Villavicencio.*

Odezwa.

Kapitan jeneralny prowincyi *Kadyxu*, który, stosownie do rozkazów i oycowskich widoków naylepszego Króla, z mieszkańcami tuteyszego kraiu, iakby oyciec z dziećmi, dotąd postępował, przekonał się teraz o potrzebie większey surowości. Dla czego z winnemi będzie on tak postępował, iak oni zasłużą przez swoie postępki, przeciw imieniowi *Ferdynanda* VII, Króla *Hiszpanii* i obu *Indyy*, którego cały narod, i cała *Europa* uznała, a który przez walecznych i wiernych poddanych i woyska swoie, znowu na tym tronie umieszczony został, którego mu cała potęga ciemiężyciela wyrwać nie zdołała.

(*Data i podpis, iak wyżey.*)

— Ze wszech stron królestwa ciągle przychodzą do Króla poselstwa z wyrażeniem życzliwości: w liczbie tey przyymował Król Deputacyą Miasta *Malagi*, na czele którey znaydował się abszytowany Pułkownik, *Don Jouan de Monsalwey - Santysteban*.

— Na mocy wyroku Królewskiego pod d. 28 lipca uroczyście installowany został w *Madrycie*, d. 22 sierpnia, Trybunał nazwany *Rota Apostolskiey Nuncyatury*, pod prezydencyą Nuncyusza Papiezkiego, Arcy-Biskupa *Niceyskiego*. Członkowie Trybunału mieli potem audyencyą u Króla, a naystarszy z nich miał mowę. (*z Gaz. Austr. Beobach.*)

DANIA.

Podług prywatnych doniesień z *Altony*, o których rzetelności nie wątpią, eskadra Angielska miała zaiąć, w dniu 12 września, należącą do *Danii* wyspę *Bornholm*, z przyległemi do niey, mocno obwarowanemi wyspami *Chrystiansöe*.

(*z Gaz. Oestr. Beob.*)

Kopenhaga, dnia 23go września

Wkrótce spodziewamy się podpisania pokoiu z *Rossyą*. — Bryg *Bornholm* ma płynąć do *Chrystyanii*, dla przywiezienia ztamtąd Xięcia *Chrystyana*. — Trzy Francuzkie fregaty, bez dział, 400 Rossyyskich ranionych wiozące, *Sund* przeszły, i do Rygi się udaią.

(*z Gaz. Berlin. Voss.*)

Kopenhaga, dnia 27go września.

W *Narwegii* idzie wszystko podług porządku przepisanego, i, iak donoszą, zjazd w *Chrystyanii* długo trwać nie będzie.

— Ile razy Królowa nasza publicznie i pod własném imieniem na teatrze się ukaże, okrzykami wielkiey radości witaną bywa. Pani ta wielką posiada miłość.

— Xiąże następca Szwedzki dotąd ieszcze bawi w *Gothenburgu*; z czego wnoszą, iż na Kongresie Wiedeńskim znaydować się nie będzie. Naypóźnieysze listy ze Szwecyi naymnieyszey wzmianki o tey podróży nie czynią. (*z Gaz. Berlin. Spern.*)

SZWECYA.

Gotenburg, dnia 23go września

Wczora rano Król Jmć, a dzisiay przed południem Królowa Jéymość, w pożądanym stanie zdrowia, ztąd do Sztokolmu wyiechali — Xiąże Następca tronu i Xiąże *Sudermanii* dotąd ieszcze obecnością swą miasto nasze zaszczycaią. Zdaie się, iż, gdy teraz Król do stolicy powrócił, Xiąże nastepca interessa Norwegskie na zjeździe w *Chrystyanii* kierować będzie. — Pomiędzy znakomitszymi cudzoziemcami, którzy teraz w mieście naszém są obecni, znayduie się C. Rossyyski Poseł, Jenerał *Suchtelen*.

(*z Gaz. Berlin. Vossa.*)

PRUSSY.

Berlin, dnia 4go Października.

Xiąże *Karol Meklemburg-Strelitz*, ztąd do *Strelitz* wyiechał.

— Przybył tu C. Rossyyski Półkowoik, *Apanin*, z dwóma batalionami piechoty, które z *Hamburga* do *Rossyi* przez naszą stolicę przechodzą.

(*z Gaz. Berlin. Spern.*)

ANGLIA.

Londyn, dnia 23go września.

Król *Joachim* Neapolitański życzy bardzo weyść w przymierze handlowe z *Anglią*, i takowe żądanie swoie, dla przełożenia Xięciu Regentowi, powierzył Lordowi *Oxford*.

— Podług wiadomości z wyspy *Elby*, Napoléon zupełnie miał zaniechać pośpiechu swoiego około budowania gmachów, a zaymuie się prawie iedynie rzeczami woyskowemi i ćwiczeniem małego swoiego woyska.

— Marszałek *Ney* miał poiedynek z Lordem *Carisford*: ostatni w ramie strzelony został.

— Dzisieysza nasza Gazeta nadworna zawiera szczegóły bitwy, która dnia 25 lipca pod kataraktami *Niagary* zaszła. Trwała ona od godziny 6ey po południu do północy: z obu stron z naywiększą odwagą i męstwem walczono. *Amerykanie* w swoiém, również urzędowym, opisie, wyznaią, iż musieli ustąpić sile przewyższaiącey, kiedy ich Jenerałowie *Brown* i *Scott* ranieni zostali. Dwa działa, któreśmy na początku bitwy utracili, znowu zostały odzyskane i dwa ieszcze nieprzyiacielskie zdobyte. Wszystkie miasta Amerykańskie, na pobrzeżach Oceanu Atlantyckiego, ieżeli się nie poddadzą, wielkiému niebezpieczeństwu uledz będą musiały. Ztąd to wynika, że *Amerykanie*, co dzień, większego nabywaią nieukontentowania do Rządu swoiego, a mianowicie do P. *Madisson*. Jednakże uderzenie, które Anglicy na *Stoningtown*, o półtrzeci mili od *Neu-London*, 10go sierpnia, nawet z użyciem rac kongrewskich, uczynili, daremné było.

— W górney Kanadzie 15 osób o wielką zdradę oskarżone i przekonane były, a ośmiu z nich w *Burlington* śmiercią ukarano.

— Spadnienie naszych papierów i tey okoliczności przypisuią, że wielu cudzoziemców teraz, kapitały swoie z banku Angielskiego odbieraią, w celu innego ich użycia.

— Na pomnik, który Damy Angielskie, dla uczczenia Lorda *Wellingtona*, wystawić przedsięwzięły, podpisano iuż 4,5oo f. s. Rząd przeznaczył na tenże cel kruszec z dział w Hiszpanii na nieprzyiacielu zdobytych.

— Kompania Wschodnio-Indyyska dla P. *Warren Hastings* przeznaczyła pensyi roczney 4,000 f. s., a dla Margrabiego *Welesley* 5,000 f. s.

(*z Gaz. Berlin. Spern.*)

NIEMCY.

Lipsk dnia 26 września.

Dnia 17 t. m. tuteyszy C. Rossyyski garnizon otrzymał rozkaz do marszu; nazaiutrz zupełnie wyciągnął. Milicyá Saská wszystkie straże zaięła. Jednakże Półkownik *Prendel* ciągle iest C. Rossyyskim Kommendantem tuteyszego miasta. (*z Gaz. Berl. Vossa.*)

Hamburg d. 30 września.

Wczora w Kościele *S. Michała* zostały zawieszone trzy sztandary legii hanzeatyckiey i chorągwie obywatelskiey gwardyi hanzeatyckiey. Obok tych chorągwi, stosownie do uchwały Senatu, postawiona została tablica, z metalu dział zdobytych ulana, iako pomnik, na którym imiona Hamburskich hanzeatów, którzy w Roku 1813 i 1814, w walce za oswobodzenie *Niemiec* polegli, wypisane będą.

— Xiążę *Cambridge* tu się ieszcze znayduie: Rossyyscy Jenerałowie, celem okazania honorów dla niego, różne sporządzali festyny i odbywali ćwiczenia woyskowe. (*z Gaz. Berlin. Spern.*)

NIDERLANDY

Bruxella d. 24 września.

Xiążę nasz panuiący wczora do *Mastrychtu* wyiechał: zkąd uda się do *Tournay*. Zamierzona podróż iego do Wiednia niema iuż nastąpić. Intendenci Morskiego Departamentu, w tey prawie chwili, otrzymali urzędową wiadomość, iż do wszystkich portów Angielskich zalecenie wyszło, aby okręty Belgickie tak uważane były, iak Hollenderskie.

— Lord *Gambier*, pierwszy pełnomocnik Angielski, w *Geut*, do *Londynu* odwołany został. (*z Gaz. Berl.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

N. Cesarzowa *Marya Ludwika*, przebywaiąca teraz w *Szwaycaryi*, podług listu z *Bazylei*, pod d. 19 września, umieszczonego w Gazecie *powszechney Niemieckiey*, oddała kilka wizyt *Józefowi* i *Ludwikowi*, braci małżonka swoiego.

— Jenerał *Bertrand*, iadący z Wyspy *Elby*, przybył d. 7 września do *Rzymu*.

— Xiężna *Wallii*, małżonka Xięcia Regenta Angielskiego, która niedawno opuściła *Anglią*, i przez nieiaki czas u brata swoiego, panuiącego Xięcia *Brunświckiego*, bawiła, przyiechała d. 17 września do *Bazylei*.

— Wszyscy Jenerałowie, sztabowi i wyżsi Officérowie woyska Saskiego, podpisali i podali na ręce Jenerała *Tylemana* adres, dopraszaiąc się o przywrócenie na tron Króla swoiego.

— Mnich ieden wydaie w Madrycie Dziennik pod tytułem *la Lolaya*. Nalega w nim usilnie, aby wszystkie książki Francuzkie, nie wyłączaiąc nawet i Biblii w tym ięzyku, spalone były wszędzie w *Hiszpanii*, iako kacerskie, wraz ze wszystkiemi książkami, wytłumaczonemi od 100 lat z Francuzkiego ięzyka na Hiszpański.

— Gazety Paryskie, pod dniem 8 września, o Marszałku *Dawuście*, następuiący zawieraią artykuł: „Gdy wszelkie dotąd usiłowania Xięcia *Eckmühl*, uniewinnienia się przed Królem, z zaniesionych przeciw niemu obwinień, były bezskuteczne; podiął się Marszałek *Ney*, w niedzielę d. 5go b. m., przede mszą, iak nayusilniey prosić Króla, aby, zniosłszy wygnanie Marszałka *Davousta*, przywrócił go towarzystwu i razem pozwolił, aby mógł uszanowanie swoie Królowi złożyć, iak i iego koledzy iuż uczynili, którzy wszyscy za nim się wstawiaią; będąc przekonani, iż on działał w *Hamburgu*, iako Mąż oręża i honoru. Wdanie się Marszałka *Neyia* miało otrzymać pomyślny skutek: i chociaż niema ieszcze dnia wyznaczonego, w którym będzie na audyencyą przypuszczony, ma bydź wszelako rzeczą pewną, iż to w krótce nastąpi.

— W *Berlinie* mówią, że gwardyé Saskie maią w téy stolicy garnizon utrzymywać.

— W *Hunindze* Jenerał *Duphod*, oznaymiwszy zgromadzonemu garnizonowi, o podwyższeniu dla niego żołdu, wykrzyknął: „*Niech żyie Król*, alić ledwie 40stu ludzi powtórzyli iego słowa: inni wołali: „*niech żyie Cesarz.*„

— Mowę, którą miał minister *Montesquiou* za ustawą o Cenzurze, napisał młody *Guizot*, za co teraz iest wyszydzany; *Constant* dowcipné, ale bardzo uszczypliwe, pisemko na niego wydrukować kazał.

— Gazeta Tryesteńska wyraża: „Siedm wysp Jońskich umową 22go kwietnia oddane zostały pod rozrządzenie Mocarstw sprzymierzonych. Gazeta wyspy *Korfu*, gdzie teraz iest Rząd Angielski, mówi o tém oddaniu, że 5 z wysp pomienionych, ieszcze w roku 1809, 6ta zaś przed wzięciem Paryża, przez *Anglików* zdobytą została; że zatém sama tylko wyspa *Korfu*, podług owéy umowy, właściwie do rozrządzenia Mocarstw sprzymierzonych należy.„

— Zdaie się, iż traktowanie o pokóy z *Ameryką* przed rozpoczęciem Kongressu Wiedeńskiego zerwane będzie.

— Straszliwa burza, która była w nocy między 4 i 5 września na brzegach *Ankony*, w porcie tym i w okolicy straszliwe porobiła zniszczenia. W porcie wszystkie prawie pogruchotała okręta, a dnia następuiącego więcey 40 trupow na pobrzeżu znaleziono.

— Dnia 14 września w *Wenecyi* zgorzały dwa liniowe, dawniey francuzkie, okręty: *Mont-St-Bernard* i *Castiglione*: oba 74 działowe. Rozumieią że ogień był podrzucony; ale o sprawcy tego, sladu dotąd nie powzięło. (*z Gaz. Rysk. i Berl.*)

OGŁOSZENIA SKARBOWE.

3 Rząd Obwodu Białostockiego w skutek decyzyi Kommitetu JWW. Ministrów, uwiadamia obywateli tegoż Obwodu, w roku 1812, lub przedtym za Granicę wyszłych i na wyznaczony Naywyższym JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Manifestem, od dnia 12go Decembra 1812 Roku termin, to iest: na dzień 12 Mca Febr. 1813 roku do mieysc swoich niepowróciwszych się, których zatém maiątki w moc tegoż Manifestu podległy konfiskacie, aby ten który, z dnia 12 Febr. 1813 roku nieznaydował się w Nieprzyiacielskiey służbie, lub innemi publicznemi czynnościami nie był zaięty, a zostawał za granicą dla różnych w powrócie przeszkód, albo niestosuiąc do siebie wspomnionego Manifestu, z powrótem do domu swego nie śpieszył, naydaley dnia 1go Decembra następuiącego 1815 roku przedstawił w tey okoliczności JW. Gubernatorowi Obwodu Białostockiego świadectwo od Zwierzchności tego mieysca, gdzie z 12go Febr. 1813 Ru mieszkanie swoie miał, zatwierdzone Ministrem, Konsulem, lub Rezydentem dworu Rossyyskiego, ieżeli który z nich w tym mieyscu znaydować się będzie. — Kto zaś takowego świadectwa w wyznaczonym czasie nieprzedstawi, tego maiątek na zawsze zostanie w skarbie.

Sowietnik Wrubel.

Sekretarz Kardynałowski.

OGŁOSZENIA SĄDOWE

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski między JWW. Morykoniemi, a ich Kredytorami w maiętności Degulach w Pcie Wilkom. leżących odbywaiący się po odbyciu aktów Inkwizycyi kalkulacyi i weryfikacyi; z którymi one były potrzebne, oraz po wysłuchaniu w większey części produktów, postanawia nieodmiennie 20 8bra roku idącego oczewiście wziąć na namowę — A że Remissą Sądu Gł. Litt. Wileń-

skiego Departamentu 2go na niestawaiących zapisanie amissyi należnościow iest nakazanem, gdyby zatem wszyscy pretensye do takowey Exdywizyi maiący wiedzieć mogli, o takowym ostatecznym terminie nieyszą Awizacyą ostrzega.

Regent Ziem. Zawileyski i Exdywir.
Mateasz Woynowski.

---

3 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski Remissami Sądów Głównych „— Pierwszą, Witebskiego, drugą, Litewsko-Wileńskiego, wtórych Departamentów na Dobra JWW. Hrabiów Platerów Kancierzyców W. X. Litt. „— ku domiarowi satysfakcyi ich Wierzycieli i Pretensyow wyznaczony — odbywszy termin pierwszo ziazdowy, a dla nie dopełnienia wyrokow, powtórne zieżdżaiąc w komplecie, w zamiarze nakazania skutkow zapowiedzianych, kiedy w teraznieyszém za obwieszczeniem zebraniu się tegoż kompletu, po załatwieniu komportacyi Dokumentów z przeznaczoną persystencyą, tudzież Aktow uznanych; widzi zbliżaiący się czas oczywistey rozprawy — dla tego w dniu 7 7bra do Szteremberga w Powiecie Dyneburskim Gubernii Witepskiey zebrany, przenosząc swą Juryzdykcyą do miasta Sądowego Krasławia, i témczasowie zaymuiąc się bez przerwy i odroczeń czynnościami dopiero właściwemi — gdy prócz maley liczby przystępuiących do odbycia produktow i Replik, nie dostrzega do siebie przychodzących Kredytorów i Pretensorów z dopominkiem swych należności. — W myśl przeto wyż wyrażonych Remiss, celem zawiadomieni wszystkich osób iakikolwiak stosunek do konkursu JWW. Platerów Kanclerzyców maiących, przez Gazetę nineyszą awizuie: — Ażeby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie tak dla oprzysiężenia wierności komportacyi, iako też realności swego pretensorstwa, naydaley do dnia 31go Mca 8bra roku terazniejszego stawali pod zapowiedzianym przez Remissy upadkiem rzeczy, ostrzega.

Jan Swołyński Sędzia Ziem: Dryzieński, w Exdywizyi Prezyduiący.
Szymon Pakosz Sędzia Ziem: Połocki, Exdyw.
Joachim Bohdanowicz Sędzia Ziemski Lepelski, Exdywizor.
Ignacy Czyż Sędzia Ziem; Oszmian. Exdywizor,
Konstanty Masłowski Pisarz Grodz. Zawileyski. Exdywizor.
Jerzy Cielica Sądu Głł. Min: Exdyw. Regent.

P O Z E W

1 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą &c. &c. &c.

Urodz. Stefanowi Wasilewskiemu Regentowi Brasławskiemu — Leonardowi, Stanisławowi, Szymonowi, Waleryanowi i Domicylli Siestrze Sukcessorom Jerzego, Zukowskim — Felicyanowi Rutkowskiemu Chor. byłł. woysk Polskich, lub jego Sukcessorom — Jerzemu Wersockiemu Kapitanowi byłł. woysk Polskich nabywcy Obligu od JW. Jenerałowey Jeleńskiey — Dymszy Chorążemu woysk byłł. Polskich — Szlachetnym Antoniemu Zalewskiemu i Smoleńskiemu Traktyerczykom Wileńskim, Dawidowi Zamettowi — Oraz Starozakon. Izraelowi Kałwanowiczowi — Taubie Tandecznicce Obywatel. Wileń. Giecelowi Abramowiczowi Obywatelowi Wiłkomierskiemu, i wszystkim tym, którzy tylo maią Inskrypcye, lub Obligi, czyli iakiékolwiek Dokumenta pod imieniem Balbiey Zgierskiey sobie służącey, lub jakąkolwiek ścielących pretensyą do osoby i jey maiątku, Pozew Edyktalny przed Sąd Główny Litewsko-Wileński 2go Departamentu z powództwa Urodz. Piotra i Balbiny z Gierskich Paukiewiczów Adwokata Powiatu Trockiego — wynoszący się o to: iż gdy Zaląca się z przyczyny straty Rodziców w wieku małoletnim, doświadczać zmuszoną była rozmaitych losów, nie maiąc nad sobą przyzwoitey i czułey opieki, powodowana była różnym instynktom z nieprzewidzeniem następności, i nieznaiomością praw i słuszności przez małoletność wieku swego uległa podstępom Obżałowanych, i innym mogącym się naydywać, których pamięć i wiadomość Załuiącey nie zaymuie, że do niektórych Obligów i Dokumentów na różne summy (jak dziś dostrzega) nie wzięła na one ani grosza przez otaczaiących siebie znagloną była pisać się — Inne na wzôr podpisów Załłcey zaadoptowanemi zostały, i tą koleią podobnych Tranzaktów, gdy znaczna ilość utworzyła się po różnych ręku (jak dochodzi Załuiącą wiadomość) i za takowemi fałszywemi Inskrypcyami niektórzy Obżałowani po różnych Subseliach na Załuiących Dellatorach bez Obwieszczenia Pozwem Dekreta i Konwikcye uzyskuiecie — Mianowicie Obżałowany Stefan Wasilewski Regent Brasławski zmównie z zeszłym Józefem Skarżyńskim przez czas nie mały z sobą kolleguiąc, utworzyli nieiakieś tranzakta i na znaczne summy służące imieniowi Obżałowanego Wasilewskiego; do iednego z tych Dokumentów, jak pamięć Załuiącey Dellatorki sięga gwałtem znagloną była do podpisu, nie wiedząc na jaką summę i nie biorąc na ony w naymnieyszey ilości pieniędzy — Do drugiego jakby naydniącego się, jak słyszeć się daie, zupełnie nie pisała się — Za jakowemi Obligami bez pozwania Załuiących uzyskuie po różnych Subseliach Dekreta i konwikcye — na jakowych postępki Obżłich, odwołuiąc się do zaniesionych Manifestów przez Załuiącą — jednym na Sądzie Głównym Litewsko-Wileńskim 2go Departementu w roku 1808 Aprila 21go — Drugim w roku 1814 7bra 13go dnia w Ziemstwie Powiatu Trockiego zakładaią do Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego 2go Departamentu prożby — naznaczenia Sądu jednego w Gubernii Litewsko-Wileńskiey na rozpoznanie Obżałowanych wszystkich w jakimkolwiek będą stopniu i sposobie, czy to za Obligami, lub jakiemi Inskrypcyami, czyli też bez pisma immaginaryinie do maiątku Załuiącey Paukiewiczowey pretensyi, w którym skassowania onych, jako w czasie Załuiącey nieletności bezprawnie wymożonych lub poformowanych — Nakazania, ażeby mimo ten Sąd przeznaczyć się maiący Obżałłni Pozwani i niepozwani ktokolwiek ma do Załłcey Delatorki pretensyą do żadnego innego Sądu pod winami Ewokacyi i pod nieważsoscią Dekretow niepociągali, owszem, ażeby do Sądu przeznaczonego sub Amissione Causæ stawili się, położenia warunku Sądowi przeznaczyć się maiącemu, ażeby Sprawę takową nie przyimuiąc żadnych nadużyć się mogących Dyllacyów mianowicie Suspens dla niestanności, którego z mianuiących się Wierzycieli, koniecznie rozsądził z Stawaiącemi poprawnych Dyllacyach oczewiście — Podniesienia wszelkich Konwikcyów nieprawnie bez podania Pozwów Zołłuącym Dellatorom po różnych Subseliach podstępuie otrzymanych — Ukarania Obżałowanych, na których okażą się podstępuie uzyskane lub zfałszowane Inskrypcye, i którzy uzyskali nieprawne Konwikcye skutkiem Praw Kraiowych i zwrótu Expens prawnych, z wolnością poprawy lub inney wyniesienia Załoby.

Roku 1814 8bra 6go dnia — Wozny niżey podpisany: Swiadczę, iż tę kopią Pozwu zgodną z Autentykiem w Sprawie WW. JPP. Piotra i Balbiny z Gierskich Paukiewiczów Adwokatów Subseliów Powiatu Trockiego z WW. JPP. Stefanem Wasilewskim Reient. Brasław. — Leonardem, Stanisławem, Szymonem, Waleryanem, bracią i Domicelą Siostrą Sukcesorami Jerzego Zukowsktemi — Felicyanem Rutkowskim Chorążym lub Jego Sukcesorami — Jerzym Wersockim Kapitanem W. P. Dymszą Chożążego W. P. oraz z Szlachetn. Antonim Zalewskim i Smoleńskim Traktyerników Wileń. Dawidem Zamettem — i Starzakon. Izraelem Kałmanowiczem Obywatelem Wileń. Taubo Taudeczn. Wileń. Giecelem Abramowiczem, do Redakcyi Kuryera Litewskiego, dla zawiadomienia Pozwanych i wynaleść się mogących Pretensorów do WW. Paukiewiczów, aby się jawili przed Sąd Głny Litt. Wileń. 2go Departamentu podałem.

Jozef Pleskaczewski Wozny Pttu. Wileńskiego.

O S W I A D C Z E N I E.

2 Niżey podpisany wiadomo czynię tym moim publicznym Oświadczeniem, w Akta Sądu Głównego Litewskiego do zapisania oddaném w rzeczy następney: — Nie używam prawnego języka, któryby moie nayczystsze intencye mógł zaćmić, lecz w prostocie serca, i z tąż samą szczerością, z którą tak zeszły móy Oyciec, jako i ja postępowaliśmy ciągle z naszemi wspólnemi Wierzycielami, oświadczam teraz urzędownie: iż z wielorakich nie odemnie zależących wypadków, znalazłem po powrócie moim do kraiu, wszystkie interessa ogólney mássy fortuny tyczące się w tym stanie, że nie mogę wszystkim w ogólności Wierzycielom ofiarować inney satysfakcyi, iak tylko w ziemi, przez urzędowe oney oszacowanie, i przez sprawiedliwy jey podział, w proporcyą realney każdego należności — Dopóki czasy wojenne, przerwa handlu, upadek ceny na produkta, a zatém upadek intrat, nie odeymowały tak zeszłemu Oycu moiemu, iako i mnie sposobów wypłacania się Kredytorôm gotowizną: dopóty widzieli oni całą naszą troskliwość obróconą na ich zaspokoienie — Taż sama troskliwość skłoniła zeszłego ś p. Oyca moiego JW. Józefa Hrabię Niesiołowskiego Wojewodę Nowogródzkiego, iż przez oświadczenie własno-ręczne w roku 1810 listopada 19go dnia do Akt Ziemskich Nowogródzkich wniesione, moich kredytorów za wspólnych poczytał, i z ogólney massy maiątku bespieczeństwo dla nich zapewnił. — W tym samym duchu, to iest z tąż samą troskliwością i otwartością wynurzam się dziś przed wszystkiemi w ogólności Kredytorami, że im ogólną massę maiątków, tak przezemnie possydowanych, iako i po zeyściu Oyca moiego na mnie spadłych, bez żadnego wyłączenia, bez żadnego pokrycia onych prawnościami w czasie pobytu moiego za granicą, podług owoczesnych okoliczności, a może i z potrzeby w tę porę zasłonienia fortuny sformowanych; słowem, wszystko to, co tylko Oycowskim i moim było maiątkiem, na ich iednoczasową i ogólną satysfakcyą oddaię. — Niepowinienem i tego zamilczeć, że po zakonczoney woynie, powróciwszy teraz do kraju, długo się ieszcze wahałem, niżelim do tego oświadczenia i do obrania tego ostatecznego środka satysfakcyi dla Kredytorów przystąpił: — lecz znalazłszy całą prawie massę maiątku, przez niektórych bezprawnemi, przez drugich za

nadto skwapliwemi Tradycyami zaiętą, i nakoniec wielorakiemi w niebytności moiey Possessyami zawiedzioną, uyrzałem się bydź pozbawionym wszelkich innych sposobów, któreby mnie inną nad tę dogodnieyszą drogę do zaspokoienia Wierzycielów mogły wskazywać. — Nic tedy iuż więcey nie pozostaie mnie żądać, iak tylko ogólnego i wieczystego rozliczenia się, ze wszystkiemi tak Oyca, iako i moie skrypta maiącemi Kredytorami, oraz wszelkiego tytułu pretensorami; wieczystey tak dla mnie, iako i dla nich spokoyności przez takiż rozdział pomiędzy nich ogólney bez excepcyi fortuny na zaspokoienie onych ofiaruiącey się. — W tym tedy zamiarze udaię się przez zapozwy do Sądu Głównego Wileńskiey Gubernii (w którey podług mego widzenia, większa część massy iest położona) o wyznaczenie Sądu Exdywizorskiego; wzywam wszystkich w ogólności Wierzycieli, ażeby nienarażaiąc siebie na koszta daremne, zaniechali bezskutecznych processów po różnych Sądach rozpoczętych, albowiem nie mogą iuż inney odebrać satysfakcyi, iak tylko wspólną ze wszystkiemi, którą im przez ninieysze oświadczenie podaię. — Jeśliby zaś przed nastąpieniem Exdywizyi, podobało się Kredytorom zrobić iaki układ, przez któryby ieden, lub kilku ich przyymuiąc Dobra w należytym szacunku, przyięli razem na siebie do zaspokoienia drugich współ Kredytorów; ja w każdym razie od przyięcia takowych układów nie będę daleki, widząc w tym wspólny pożytek z oszczędzenia kosztów i z przyśpieszenia żądaney spokoyności wynikaiący. Takowe oświadczenie do akt Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego oddaiąc one własną podpisuię ręką. Dnia 28go Septembra 1814go Ru w Wilnie

Xawery Korzbok Hrabia Niesiołowski woysk Poll. Jenerał Bryg. Krzyża woysk. Kawaler.

OGŁOSZENIA PRYWATNE

1. Niżey podpisany w Roku idącym na dniu 26 Marca wydalaiąc się z Wilna, do zarządzenia kamienicę swoią, w Mieście Wilnie pod Nrem 204 sytuowaną Wielm. Wincentemu Nowickiemu Adw. dał skrypt czyli plenipotencyą, za którą, lubo Wielm. Nowicki napisawszy dla siebie arędowny kontrakt nie zaymuiąc w nim warunków, przesłał ony do podpisania niżey wyrażonemu w Roku teraznieyszym Apryla 12 dnia w Nowogródku na ówczas rezyduiącemu: iednak niżey podpisany nie znayduiąc być z umową zgodnym, takowego prawa nieprzyiął, i onego nie podpisał; lecz na kondycyach przez Nowickiego nieakceptowanych, wydał inney osobie dziesięcioletni Arędowny kontrakt, nie maiąc tedy Wielm. Nowicki, żadnego ani zastawnego, ani arędownego prawa; słowem naymnieyszego titulum Juris, za powyżey tylko wspomnionym skrypta czyli plenipotencyą do domu niżey podpisanego, Woźnieńską na rzecz swoią osmielił się spełnić Intromissyą; okiął ony w arbitralne władanie, wdał się zaraz iako nowych murów w niepotrzebną, a tym samym szkodliwą Erekcyą, i za nią sążnisty pretensyy sformował regestr, od Inkwilinów więcey 1,000 rubli sr. wybrał intraty tey nie zwracaiąc, o expulsyą z niżey podpisanym w Grodzie Wileń. więcey iak niesłuszny sformował process. Tym sposobem ostrzegł, iaką w nim można mieć ufność, iaka Aktorów przez niżey podpisanego mu danych może bydź konkluzya, celem uniknienia którey niżey podpisany w imieniu swoim wydane Wielm. Nowickiemu do różnych interessów i do róznych Subselliow plenipotencye cofa, one umarza, za niebyłe ogłasza. O czem ażeby każdemu wiadomo było przy Kuryerze Gazety Litt. awizuie. Takowe oswiadczenie podpisuię. X. Eliasz Mokrzycki Kanonik i Officiał Metr. Wileń.

1. Gdy JW. Tadeusz Hrabia Zawisza, w stopniu Zony swey, stał się Aktorem połowy dóbr po s. p. Kazimierzu Hrabi Zawiszy Generale W. R. a do rządzenia drugą połową z schedy Zofii Zawiszanki, od nas Opiekunów zyskał plenipotencyą, przeto upraszaią się wszyscy Wierzyciele s. p. Jenerała, aby do uproszonego W. Moczulskiego Adwokata obu Departamentów Gubernii Mińskiey, Plenipotenta (który ciągle w Mińsku mieszka) w przeciągu trzech miesięcy, zgłosić raczyli, z obiawieniem swych pretensyi, oraz tranzaktow utwierdzaiących one, celem zrobienia Bilansu, i poinformowania wyż rzeczonego Zawiszę chcącego się usprawiedliwić się i uiścić każdemu — 1814 7bra d. 7.

Ignacy Zawisza Prez. Gran. b. Marsz: Pow: Kow:

2 Gdy Kredytorowie zeszłego Józefa Giedroycia Jurahy b. Regenta Grodz. Wileń. oświadczaiąc swe chęci do zrobienia kombinacyi mimo iuż zapadły Dekret Exdywizyą doczesną przeznaczaiący, na Folwark Jatowcie w Powiecie Wiłkomir: leżący; z tego więc powodu Sukcessor onego Antoni Juraha krayczyc Oszmian: w celu uczynienia wszystkim stronom dogodności oświadcza swe żądania, aby każdy z Kredytorów raczył składać w dowodach antentycznych swe pretensye w ręce W. Franciszka Rewkowskiego Deputata Wywodów: mieszkaiącego na zamkowey ulicy w domu JO. Xiącia Giedroycia Prałata, który uproszonym będąc do tey łaskawey uczynności zechce zaiąć się likwidacyą całey massy długu na wyż wspomnionym Folwark ewikcyą opartego, w tym iedynie obiekcie, iżby uwolnić się od assystowania Procederowi Exdywizorskiemu — Zamirza się czas okazywania dowodów pretensyinych, dwumiesięczny od Datty podania do Gazet takowey awizacyi.

Podaię Antoni Giedroyć Juraha.

2. W oficynie Markuciach, czyli Swistopole nazywaiącym się, Dziedzictwa W. Eysymonta Sowietnika, wraz za Popławami leżącym, dla łaskawey Publiczności latem był otwarty szpacyer, z zapotrzebowanemi dla jéy wszelkiemi wygodami — Czasu którey pory utrzymuiący ten dóm, liczną i częstą bytnością łaskawey publiczności, zaszczyconym został — Za te tedy jey względy tenże staraiąc się okazać nayczulszy obowiązek wzdzięczności, i zasłużyć na dalszą jey łaskawą pamięć, oświadcza, iż przez ciąg całey zimy dla użycia szpacyeru, ten dóm, z równymi co i latem wygodami otwartym będzie — A co więcey dla miłey i przyiemney szlichtady, za uregulowaniem się stałey zimy, rzeką Wilenką umyślnie będzie zrobiona na to droga — Jakób Bandynelli.

2 Niżey podpisany, dostrzegłszy w dodatku Kuryera Litewskiego pod Nrem 74 Oświadczenie Imieniem żony swey Krystyny z Lisowskich Popławskiey zamieszczone, z słabości żony swey i kooperacyi ludzi chciwych zysku z pieni, byt swóy maiące, w zamiarze widno podstępu i zafrymarczenia Obligu od Stanisława Lisowskiego niżey podpisanemu na summę Rubli Srebrnych 1,100 służącego, usposobione, aby nikt z nabycia onego oszukanym nie był, ostrzega, że jest nie zaprzeczonym summy z onego Obligu Rubli Srebrnych 700, przez ręce JPana Łukowskiego zeszłym, Jakubowi i Katarzynie Lisowskim (jeszcze przed zawarciem związków Małżeńskich z żoną Krystyną Popławską) na opłacenie długu od nich JP. Czereszkownie należnego, rękodaynie pożyczoney od JPana Łukowskiego sam jeden właścicielem, że nadzwyczaynemi stopniami Prawa kosztowny wiodąc przez lat kilka w Magistracie Wileń: i daley drogą Appellacyi w Sądzie Głównym Litt: Departamentu 2go z Lisowskiemi proceder, wyrokami oczewistemi dowiodł sprawiedliwey należności JP. Łukowskiemu, a koleią przez formalny Przelew idąc powolności drogą w mieyscu zaięcia całego maiątku Lisowskiego przez tradycyą przyiął od onego Oblig, z dystynkcyą należnościow przez szczegół oddzielnie sobie Rubli 700, oddzielnie i Zenie swey Rubli 400, lecz gdy ten krok nadzieię uzyskania własności osłabia, i burzę pieni zapowiada, przeto nim stopniami Prawa nową Konwikcyą przewiedzie, w odpowiedź Oświadczeniu, ninieysze zamieszcza ostrzeżenie. Jakub Popławski.

2 Piotr Ciszko razem za Zeszłą swą Zonę Bogumiłę, czynię wiadomo niniejszą moią awizacyią przez Kuryera Litewskiego trzykrotnie ogłosić się powinną — Iż iedynie na zaspokoienie Kredytorów sprzedaliśmy kamienicę własną w mieście Wilnie pod Nrem 105 położoną Starozakon: Jankielowi Josielowiczowi. — Z iakowey przyczyny upraszam Kredytorów tak swoich, iako też, ieśliby się okazali Zeszłey mey Zony, aby z pewnemi dowodami pod utratą swey należności, na dzień 1wszy Januaryi roku 1815 iawić się chcieli, nie mniey zastrzegam, iż po Dacie niniejszey awizacyi żadne inne pretensyie na piśmie wykoncypowane, waloru miec nie będą. — Roku 1814 Octobra 2go dnia. Piotr Ciszko.

2. Znayduiące się do przedania dwie karety, o których w przeszłym Numerze doniesiono, obie są do użycia w mieście, z kozłem przykrytym: jedna z nich mało jeżdżona, fasonu wcale nowego, druga dawnieysza, ale zdatna do użycia, i za cenę cale przystępną — Chcący nabydź zechcą się udadź do JP. Architekta Ponssier w domu Dominikańskim, na przeciw Niemieckiey ulicy: tamże iest do przedania pantalion mahoniowy wiedeński.

1. W domie JPani Frobenowey znanym, a teraz JPani Rozalii Sołockiey pod Nrem 1333 na Popławach sytuowanym, iest do sprzedania Billard, całkiem w naylepszym stanie sporządzony z wszelkiemi należytościami, takoż Gitara hiszpańska, małe białe szpice zagraniczne, kanarki &c. kto sobie życzy kupić, niech się zgłosi do samey Aktorki tego domu.

Rozalia Sołocka Majorowa.